

A (saját) képmáshoz való jog egyes kérdései a romániai polgári jogi és médiaszabályozásban

KOKOLY Zsolt PhD

Sapientia Hungarian University of Transylvania, Faculty of Cluj Napoca, Department for Legal Studies
kokolyzsolt@yahoo.com

Abstract: Considerations Regarding the Right to One's Own Image in Romanian Civil Law and Audio-visual Media Regulation

Protection of personality rights in Romania comprises several legal aspects, ranging from constitutional law to civil law, including copyright law and media law. The right to the protection of one's own image lies in the framework of personality rights (civil law), the new Civil Code of Romania offering a whole chapter in this regard: freedom of expression, right to privacy, right to dignity and the right to the protection of one's own image. Art. 73 of the new Civil Code (in effect since 2011) states that a person may prohibit or oppose to any kind of reproduction of his/her physical traits and/or voice, as well as to the use of the latter. Parallel to the right to the protection of one's own image based on civil law, there is also a layer of protection based on media law, taking into consideration the Audio-visual Law (amended in 2014) as well as in the Code of regulation of audio-visual content (amended in 2017).

The fact that the text of the new Civil Code of Romania does not offer a precise definition of the legal notion of the right to one's own image, the main issue in interpretation is if this right refers only to a person's physical traits and/or voice, or does it refer in some instances also to aspects of dignity (honor and reputation)? Diverging jurisprudence and the lack of a harmonized legal framework add to the complexity of the problem.

Keywords: *personality rights, right to one's own image, audio-visual media regulation, Romanian civil law.*

Bevezetőül

Ebben a rövid írásban a képmáshoz fűződő romániai jogszabályi háttér felvázolására teszünk kísérletet. A képmás a személyiségi jogok, azaz a személyhez fűződő, nem vagyoni jellegű jogok körébe tartozik és széleskörű védelmet élvez: oltalma alkotmányjogi, polgári jogi, szerzői- és médiajogi, valamint büntetőjogi eszközök révén valósul meg.

A jogszabályi háttérből itt elsősorban a hatályos polgári jogi, illetve a médiajogi vonatkozásokat vizsgáljuk, olyan kérdésekre keresve a választ, hogy hogyan határozhatjuk meg a képmáshoz való jog mibenlétét olyan körülmények között, hogy a romániai jogalkotó nem kívánt egy konkrét, kötelező erejű definíciót kodifikálni; hogyan viszonyul a képmáshoz való jog a törvényi oltalmat élvező, a magánélet és a személy méltóságának tiszteletére vonatkozó, rokon értékekhez (elsősorban a becsülethez és a jó hírnévhez); hogyan egészítik ki egymást a Polgári Törvénykönyv, illetve a Médiatörvény (Audiovizuális törvény), valamint az Országos Audiovizuális Tanács médiatartalmakra

vonatkozó kódexe (mint speciális törvény) rendelkezései; illetve milyen következtetések szűrhetőek le a hazai joggyakorlat releváns tapasztalatából.

Tekintve, hogy a normaszövegek minden esetben román nyelvűek, a tanulmány pedig több ízben tárgyalja a fogalommeghatározás, -pontosítás kérdéseit, az illető szöveg-helyeken a magyar kifejezés mellett a román terminust is közöljük.

A képmáshoz való jog – fogalmi-értelmezési keretek

A személyiségi – azaz személyhez fűződő jogok jellegüket tekintve abszolút, elidegeníthetetlen, elévülhetetlen, nem követhető (azaz nem képezheti kényszervégrehajtás tárgyát) és kizárólag személyesen gyakorolható jogok, amelyek nem ruházhatóak át sem *inter vivos* (ingyenes), sem *mortis causa* jogügyletekkel.

Érdeemes a képmás fogalmának és tartalmi vonzatainak részletezése előtt Balás P. Elemér jogtudós és egyetemi tanár meghatározását feleleveníteni, hiszen az 1941-es szintézis alapjaiban máig is érvényes formában határozza meg a tárgyalt jogtárgy védelmének célját:

„A személyiséget hordozó egyén hivatása meghatározni azt, hogy a személyisége folyama milyen utat tegyen meg, ehhez pedig az is hozzátartozik, hogy a testi képmás ne szerepeljen azokon a határokon kívül, melyek a személy normális életvitelével és általában a személy akaratával együtt járnak. [...] A lényeg ugyanis az, hogy másnak a képmásával ne lehessen úgy bánni, mint a külső világnak egy-egy darabjával.” (Balás P., 1941, 638–639)

Mint nevesített személyiségi jog, a képmás védelme ma is azt a célt szolgálja, hogy az emberi személyiség integritását biztosítsa, az integritás pedig a jogképességből ered, amely minden embert születésétől fogva megillet. E jogok keretében mindenkinek jogában áll hozzájárulni ahhoz vagy megakadályozni azt, hogy róla felvétel készüljön, illetve a már elkészített fényképfelvétel nyilvánosságra kerüljön (Szeghalmi, 2014).

Napjainkban a képmás fogalmi értelmezése tágabb értelemben egy személy fizikai jellemzőinek, illetve hangfelvételének védelmét feltételezi, függetlenül attól, hogy a hatályos jogi normák konkrét formában szövegezik-e meg a két összetevő elem létezését.

Annak ellenére, hogy tartalmi kontextusban a magánélet és a személy méltóságának tiszteletben tartásával mutat rokonságot (a gyakorlatban nem ritkán a szabad véleménynyilvánításhoz, illetve a méltósághoz való joggal együtt jelentkezik), a képmáshoz való jog önálló jogtárgyat képez, és ilyen formában a jogforrások is önálló intézményként tárgyalják.

A képmás védelmének polgári jogi kodifikációja Romániában

Az 1864. évi (rég) román Polgári Törvénykönyvhöz viszonyítva a 2011-ben hatályba lépő új román Polgári Törvénykönyvben (a személyekről szóló könyv tekintetében)

újdomságot jelent, hogy részletező módon megjelenik a személyiségi jogok szabályozása. Az alanyi jogok egyik rendkívül jelentős, de csak az utóbbi évtizedekben vagy közel fél évszázadban nagymértékben felértékelődött részét képezik a nemvagyoni jellegű, személyes alanyi jogok.

A polgári, az egyén autonómiájának biztosítását szolgáló, személyiségi jogok elválaszthatatlanok és szoros összefüggésben vannak az alkotmányos szabadságjogokkal, az új Román Polgári Törvénykönyv (Ptk.) személyiségi jogokat tárgyaló része az alkotmányban szereplő alapjogok egy részének polgári jogi kibontásának tekinthető.

Az új román Ptk. külön alfejezetet szentel a személyiségi jogok védelmének, és a normaszöveg olyan jogokat nevesít, mint a *véleménynyilvánítás szabadsága*, a *magánélethez való jog*, a *méltósághoz való jog*, valamint a *saját képmáshoz való jog*.

A Polgári Törvénykönyvnek az emberi lény és veleszületett jogainak tiszteletben tartására vonatkozó szabályozása a személyeket tárgyaló I. könyvben, a természetes személyről szóló II. címében található (58-81. cikkek). A természetes személyről szóló II. cím II. fejezete *Az emberi lény és veleszületett jogainak tiszteletben tartása* címet viseli és négy szakaszt ölel fel, melyek a természetes személy élethez, egészséghez és testi épséghez való jogát, a magánélet és a személy méltóságának tiszteletben tartását, valamint a halottnak járó tisztelet kérdését tárgyalják.

„73. cikk – A saját képmáshoz való jog [Dreptul la propria imagine]

(1) Minden személyt megillet a saját képmáshoz való jog.

(2) A saját képmáshoz való jog gyakorlásában egy személy bármilyen módon megtilthatja vagy megakadályozhatja fizikai jellemzőinek vagy hangjának reprodukcióját, illetve, esetenként, az ilyen jellegű reprodukciójának használatát.”

Láthatjuk, hogy a Polgári Törvénykönyv a képmáshoz való jog szabályozásakor nem tartalmazza a képmás fogalmának meghatározását, mindössze azt mondja ki, hogy két összetevő eleme van: a fizikai megjelenítés és a hang. Ilyen szempontból feltevődik az a kérdés, hogy mi volt a jogalkotó szándéka: csak a fizikai megjelenítés/hang képezi a védett értéket, vagy más értékeket is oltalmazni kívánt, amelyek a képmáshoz vagy hangfelvételhez hozzá tudnak tapadni, mint a becsület vagy a hírnév. (Sztranyiczki és Kokoly, 2018, 68)

A képmás oltalma minden természetes személyt megillet, azonban csak a halál pillanatáig tart (utána a kegyeleti jog, azaz a Ptk. 78. cikkében szabályozott, a halottnak járó tisztelet normái érvényesülnek).

A képmás autonóm jog, megsértése független egyéb személyiségi jogok (pl. méltóság) megsértésétől, azonban a gyakorlatban inkább relatív önállóságról beszélhetünk, mivel a képmáshoz való jog szoros összefüggést mutat a magánélethez való joggal.

A képmáshoz való jog abszolút, elidegeníthetetlen, elévülhetetlen, nem követhető (azaz nem képezheti kényszervégrehajtás tárgyát) és kizárólag személyesen

gyakorolható. A saját képmáshoz való jog nem ruházható át sem *inter vivos* (ingyenes/visszterhes), sem *mortis causa* jogügyletekkel.

Ugyanakkor fontos kiemelni, hogy noha a képmás abszolút személyiségi jognak minősül, vagyoni vetületekkel is rendelkezik (pl. a szerzői jogi törvényben a portré – mint műalkotás – szabályozása, a képmással való „kereskedési” lehetőség, amelyet a felhasználási szerződés tesz lehetővé).

A képmáshoz való jog korlátai terén ki kell térnünk a jogosult beleegyezésének kérdésére is. A beleegyezés kérdését megnehezíti, hogy bizonyos körülményekből lehet következtetni a beleegyezés meglétére, de a hiányára is (kifejezett vagy hallgatólagos beleegyezés). A beleegyezés lehet előzetes és utólagos is, illetve vissza is vonható. A képmásról való „lemondást” mindig szűken kell értelmezni, kivételt képeznek a nyilvános eseményeken való részvételi képek, közszereplők bizonyos felvételei.

A képmásra vonatkozó román nyelvű jogi szakirodalom, valamint a releváns joggyakorlat szintézisét Bogdan Cristea, a Bukaresti Ítéltábla bírójája végezte el. (Cristea, 2013, 81–127) Gondolatmenetét és levezetéseit – amelyek a vitás kérdéseket és az ellenvéleményeket is érdemben tárgyalja – a jelen tanulmányban is mi magunk is több ízben idézzük, ugyanis pontosan világít rá a kérdéskör legfontosabb és részben tisztázásra szoruló aspektusaira.

Az egyik ilyen problematika, amelyet idézett szintézisében kifejt, azt vizsgálja, hogy mi a pontos jelentéstartalma a román Polgári Törvénykönyv által szabályozott, saját képmáshoz való jognak: az emberi test fizikai megjelenítésének védelmére utal-e (arcvonások, testi jellemzők, hang) vagy ennél szélesebb körű védelmet biztosít és így módon az emberi méltóság attribútumait is magába (a becsület [*onoare*], illetve a hírnév [*reputație*] oltalmát)? A kérdés aktualitását a kutató egyrészt abban látja, hogy a bírói hatóságok ítéletei ellentmondásokat tartalmaznak, másrészt abban a tényben, hogy a jogi szabályozás sem egységes ebben a tekintetben.

Az új Polgári Törvénykönyv előírásainak vizsgálata alapján nyilvánvaló, hogy a jogalkotó nem kívánt azzal a lehetőségével élni, hogy konkrét, kötelező erejű meghatározás formájában fogalmazza meg a saját képmáshoz való jog mibenlétét, a konkrét jogi definíció hiányában, az illető jog tárgyi hatályának meghatározása annak feladatává lesz, aki a szöveg értelmezésével és alkalmazásával problémájával szembesül.

A szakirodalmi értelmezésben az Emberi Jogok Bíróságának joggyakorlata arra világít rá, hogy a képmáshoz való jog „a magánélet egyik komponenseként a személyi identitását, intimszférájának, személyi kapcsolatainak és szexuális szabadságát” védi (Bîrsan, 2010, 612). Ebből a célból, az érintett személy használhatja a szakirodalom által rendelkezésre bocsátott értelmezési lehetőségeket anélkül, hogy a Ptk-nak a polgári jogi jogszabályok értelmezésére és joghatásaira vonatkozó 9. cikkében megszövegezteteket figyelmen kívül hagyja.

Hogyha a 2011-es román Polgári Törvénykönyvnek a képmásra vonatkozó megszövegezését („fizikai jellemzők vagy hang”) a 2013-as Magyar Polgári Törvénykönyv megfelelő szöveghelyével összevetjük (2:43. §, g. pont: „képmáshoz és a hangfelvételhez való jog”), akkor feltűnik, hogy a fogalom defíneálását a román jogalkotó jóval tömörebb formában

oldotta meg. Míg a román normaszövegből következtetés útján juthatunk arra az eredményre, hogy az oltalom alatt álló érdek (a képmás) két összetevő elemmel rendelkezik, addig a magyar Ptk. vonatkozó cikke tételesen is megfogalmazza, hogy két attribútumról van szó.

A román Ptk. által használt „fizikai jellemzők vagy hang” kifejezés ambivalenciája a román szakirodalomban olyan vélemények megszületését vonta maga után, melyek értelmében

„(...) a képmáshoz való jog kifejezés alatt a jogalkotó két jog gyakorlását szabályozta: a képmáshoz és a hanghoz való jogot. Az oltalmazni kívánt jog szempontjából az egy megnevezés alatt két szabályozott jog gyakorlásának konklúziói akár helyesek is lehetnek, ez a két jog pedig a *saját fizikai képmáshoz való jog*, illetve a *saját hanghoz való jog* lehetne, amennyiben elfogadjuk, hogy szemantikai szempontból a képmás valójában egy visszatükrözés.” (Chelaru, 2011, 35)

Láthattuk, hogy a román, illetve magyar Ptk. példaként párhuzamba állított vonatkozó szöveghelyei az első esetben választó, a második esetben pedig kapcsoló mellérendelő szerkezetet alkalmaznak, az értelmezési terület azonban mindkét esetben az érzékszervi jellegű tükrözésre koncentrál: a vizuális (látás alapján történő), illetve auditív (hallás alapján történő) percepcióra.

Azt mondhatjuk tehát, hogy a román jogalkotó a képmás fogalmát az emberi lény külső dimenziójával azonosítja: „a képmás egy adott személy fizikai jellemzőinek tükrözése” (Ungureanu-Munteanu, 2010, 66).

Ezzel szembehelyezhető az a kérdés, amelyet már korábban is említettünk: elfogadjuk-e, hogy a jogalkotó a képmást kizárólag a személy külső, testi jellemzőivel azonosítja, vagy úgy kell értelmeznünk, hogy a képmáshoz való jog az emberi méltósághoz (becsülethez és hírnévhez) való jogot is védi? Amennyiben elfogadnánk ezt az érvelést, akkor ez azt feltételeznénk, hogy a jogalkotó nemcsak egy személy fizikai (vizuális és akusztikai) dimenzióját helyezi törvényes védelem alá, hanem az átvitt értelemben vett „tükröződését” is. A metaforikus értelemben vett képmás vonatkozhat arra a morális képre, amely az illető személyben él saját magáról, illetve arra is, amelyik az illető személyről alakul ki mások szemében. (Cristea, 2013, 97)

Amint a fentebb idézett szerző kiemeli, a fogalomnak és a kérdéskörnek a tisztázása azért is fontos, mivel az új Ptk. hatálybalépése előtt a román joggyakorlat számottevő része a képmást a hírnév szempontjából értelmezte és az adott személyről másokban kialakított véleménnyel hozta összefüggésbe – még annak ellenére is, hogy Románia Alkotmányának 30(6). cikke elismeri a saját képmáshoz való jogot.

Az új Ptk. struktúrája és megszövegezése (a képmáshoz, illetve a méltósághoz való jog következetesen mindvégig külön cikkek formájában kerül kifejtésre) tekinthető az egyik legfontosabb érvek mellett, hogy a romániai jogalkotó a képmás fogalmát fizikai és nem metaforikus értelemben kívánta használni, ennek értelmében pedig az emberi test külső, anyagi dimenzióját tartotta szem előtt.

A képmás védelmének szerzői jogi, illetve médiajogi vonatkozásai Romániában

A képmás oltalma kapcsán a jogforrási környezet kiterjed a hatályos romániai szerzői jogi, illetve audiovizuális médiaszabályozásra is.

Az 1996. évi, a szerzői jogokról és a hozzá kapcsolódó további jogokról szóló 8. sz. Törvény a *portrét* tartalmazó művek szabályozását 11. fejezetében, a *Portré, a levelezés címzettje és az informáló védelmét szolgáló rendelkezések* között, a 88. cikkében tárgyalja.

„88. cikk

- (1) Egy olyan mű felhasználása, amely portrét tartalmaz, nem lehetséges, csak a portrén szereplő személy beleegyezésével, amint azt a Ptk. 73., 74. és 79. cikkei szabályozzák. Ugyanakkor a szerző, a birtokos vagy a tulajdonos sem sokszorosíthatja vagy másolhatja a képet az ábrázolt személy örökösének beleegyezése nélkül, az ábrázolt személy halálát követő 20 évig, amint azt a Ptk. 79. cikke szabályozza.
- (2) Ellenkező rendelkezés hiányában, nem szükséges az ábrázolt személy beleegyezése, ha az illető személy modell vagy pedig pénzt kapott azért, hogy modellt álljon a képhez. Ebben az esetben a beleegyezés meglétét a Ptk. 76. cikke értelmében feltételezik.”

Az 1996. évi szerzői jogi törvénynek a képmásra vonatkozó rendelkezései a romániai jogforrási környezetben a kérdéskör egyik első szabályozását testesítik meg. A történeti kontextusból is fakadóan, a jogszabály ekkor még a képmást a szerzői vagyoni jogok kapcsán tárgyalta és kifejezetten csak a portré felhasználásának körülményeit rögzíthette. Az ellenkező beleegyezés kötelezettsége alól a törvény csak két kivételt engedélyez: ha az illető személy modell vagy pénzt kapott azért, hogy modellt álljon a képhez.

Az eredetileg elfogadott, majd az új román Polgári Törvénykönyv 2011-es hatálybalépésének következtében a szerzői jogi törvény módosítást szenvedett: a normaszöveg eredetileg két további kivételt is tartalmazott: ha a kép egy közszereplőről készült közéleti tevékenység folytatása közben, illetve, ha az adott személy megjelenítése csak egy részlete egy tájat vagy valamilyen közösségi eseményt ábrázoló képnek. (Vallasek, 2014, 21-22)

Hasonlóképpen, az Országos Audiovizuális Tanács (Consiliul Național al Audiovizualului – CNA) audiovizuális médiatartalomra irányadó „kódexe” III. címében tárgyalja *Az emberi méltóság védelmét és a saját képmáshoz való jogot*, és a 34–40. cikkei részletezik a képmásnak az audiovizuális médiában történő megjelenítéséhez kapcsolódó korlátozásokat.

„34. cikk

- (1) Minden embernek joga van saját képmása megőrzéséhez.

- (2) Tilos sugározni valamely személy képét vagy hangját, ha az magánterületen tartózkodik és nem egyezett ebbe kifejezetten bele.
- (3) Tilos sugározni magánterületről készült képeket, ha nem létezik erre vonatkozóan írásbeli beleegyezés a magánterület törvényes használója részéről.
- (4) A fenti rendelkezés alól kivételt képeznek azok az esetek, amelyeknél a közérdek indokolja a felvételek bejátszását.

35. cikk

Tilos olyan hang- vagy képfelvételek sugárzása, amelyeket rejtett kamerával vagy mikrofonnal rögzítettek, kivéve azt az esetet, amikor az így készült felvételeket nem lehetett volna normál körülmények között elkészíteni, de tartalmuk bemutatását a közérdek indokolja.

36. cikk

A szórakoztató műsorok céljait szolgáló hang- és képfelvételek, beleértve a rejtett kamerával készületeket is, nem sugározhatók csak akkor, ha az alábbi felvételek együttesen teljesülnek:

azok a személyek, akik a felvételen szerepelnek, írásbeli beleegyezésüket adták,

nem okoztak sérelmet vagy felháborodást, és nem hozták a szereplőt megalázó vagy veszélyes helyzetbe.

(...)

„40. cikk

(1) A saját képmáshoz való jog védelméért olyan esetekben, amikor valamely műsor egy bizonyos személyt törvénytelen vagy erkölcstelen magatartással vádol meg, szükséges, hogy ezt bizonyítani is tudja, illetve, hogy az érintett személy kifejtse álláspontját. Ha a vádak magá a műsor-szolgáltató hozza fel, akkor ennek tiszteletben kell tartania az *audietur et altera pars* elvét. Abban az esetben, amennyiben az érintett személy nem kíván nyilatkozni, a műsorszolgáltatónak ezt pontosítania kell.

(2) A műsorvezetőknek kötelessége megkérni a beszélgetőpartnereket, hogy a felhozott vádak alátámasszák bizonyítékokkal vagy legalább utaljanak a bizonyítékokra, hogy ezáltal lehetőséget biztosítsanak a nézőknek, hogy megítéljék, mennyire megalapozottak a vádak.

(...)

(4) Tilos a műsorokban rosszhiszeműen használni valamely személy nevét, képét vagy az azzal való hasonlatosságot.”

Láthatjuk tehát, hogy a médiára irányadó különböző jogszabályok az emberi méltóságra és a saját képmásra vonatkozóan a különböző alkotmányos értékek közötti

összefüggések és prioritások tekintetében vezetik be a jogalkalmazás szempontjából irányadó szabályokat, amelyek támpontot nyújtanak a magánérdek és a közérdek közötti helyes egyensúly megteremtésében. Tágabb értelemben közérdekűnek számít ugyanis minden olyan esemény vagy tény, amely befolyást gyakorol a társadalomra és a közösségre. A képmáshoz való jog nem akadályozhatja meg az igazság kiderítését a közérdekű problémák esetében (Vallasek, 2014, 25). A fenti szabályokból azt a következtetést vonhatjuk le, hogy azok helyes alkalmazásához esetenként mindig külön-külön meg kell vizsgálni a közérdek és magánérdek, képmáshoz való jog közötti összefüggéseket, és azok ismeretében lehet a védett társadalmi értékek között sorrendet felállítani.

Meg kell azonban jegyeznünk, hogy az audiovizuális normaszövegek közül a Médiatörvény a képmáshoz való jogot következetesen az emberi méltósághoz való joggal együtt tárgyalja – ez pedig, mint láthattuk a polgári jogi szabályozásnak szentelt részben, kitágíthatja azt az értelmezési keretet, amely a képmást a külső (anyagi) dimenzió szerepével azonosítja. A Médiatörvénynek az Országos Audiovizuális Tanács (CNA) feladataira vonatkozó 10(3)e. cikkében ugyanis a következőképpen fogalmaz a jogalkotó: „[feladata] az emberi méltóság, a saját képmáshoz való jog és a kiskorúak védelme”, a CNA hatásköreit tárgyaló 17(4)6. cikkben pedig a következő áll: „az emberi méltóság és a saját képmáshoz való jog oltalmazása”. Hasonlóképpen, a válaszadáshoz való jogot tárgyaló részben a 41(1). cikk a következőképpen fogalmaz:

„A válaszadás vagy helyesbítés jogával nemzetiségtől függetlenül bármely természetes vagy jogi személy élhet, melynek jogait vagy jogos érdekeit, különösképpen hírnevét és a köztudatban élő személyiségképét [imaginea publică] egy adott műsor keretén történő pontatlan tényközlés megsértette.”

Láthatjuk tehát, hogy a saját képmáshoz, illetve az emberi méltósághoz való jogot a médiatörvény szövege következetesen szoros egységben tárgyalja. Tekintve a Polgári Törvénykönyv közös törvényi státusát, illetve a médiatörvény, valamint az audiovizuális kódex speciális törvényi státusát, az azonos fogalmakra vonatkozó szöveghelyek apróbb különbözőségei a gyakorlati értelmezésben vagy alkalmazásban összetett problémákat vethetnek fel.

Összefoglalásképpen

A fentiekben láthattuk, melyek a képmás jogszabályi háttérének romániai sajátosságai: milyen kérdéseket vet fel a jogalkotó által választott megszövegezés hiánya, milyen viszony létezik a képmás, valamint a magánélethez való további részjogosultságok (első sorban a méltósághoz való jog) között, valamint hogyan módosította és jelenleg hogyan egészíti ki a Polgári törvénykönyvben kodifikált szöveget a különleges törvények (Szerzői jogi törvény, Médiatörvény, az Országos Audiovizuális Tanács „kódexe”)

normaszövegeit, továbbá hogyan értelmezi a médiajogi szabályozás a magánélet és közérdek összefüggéseit.

KÖNYVÉSZET

Szakirodalom

- Balás P. Elemér, 1941. Személyiségi jog, in: Szladits Károly (szerk.), *Magyar magánjog. I. Általános rész. Személyi jog*, Budapest, 638–639.
- Bîrsan, Corneliu, 2010., *Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Comentariu pe articole, ed. II.*, C.H. Beck, București.
- Chelaru, Eugen, 2011. Drepturile personalității în reglementarea noului Cod Civil, *Dreptul*, XXII.(10), 35.
- Cristea, Bogdan, 2013. Dreptul la imagine, drept al personalității. *Revista română de drept privat*, 1, 81-127.
- Szeghalmi, Veronika, 2014. *A képmás polgári jogi védelme és a hazai szabályozás alapvonalainak áttekintése európai példákon át.* http://www.mediakutato.hu/cikk/2014_01_tavasz/04_kepmas_ptk_europa.pdf (2018.03.25.)
- Sztranyiczki, Szilárd és Kokoly Zsolt. 2018, *Román polgári jog. Személyek.* Kolozsvár, Forum Iuris.
- Ungureanu, Ovidiu és Munteanu, Corneliu, 2010. Dreptul al propria imagine – componentă a drepturilor personalității, *Dreptul*, XXI.(10), 66.
- Vallasek Magdolna, 2014. *Médiajogi kalauz*, Nagyvárad, MŰRE.

Hivatkozott jogszabályok

- Románia polgári törvénykönyve (Noul Cod Civil)* (2009. évi, a Polgári Törvénykönyvre vonatkozó 287. sz. Törvény, hatályos formában megjelent a Hivatalos Közlöny 505/2011. számában).
- Románia polgári törvénykönyve.* Forum Iuris, Kolozsvár, 2017.
- Az 1996. évi, a szerzői és szomszédos jogokról szóló 5. sz. törvény* (Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe). Megjelent Románia Hivatalos Közlönyének 60/1996. számában.
- A 2002. évi, az audiovizuális 504. sz. audiovizuális törvény – Médiatörvény* (Legea audiovizualului). Megjelent Románia Hivatalos Közlönyének 534/2002. számában.
- Az Országos Audiovizuális Tanács 220/2011 sz. döntése az audiovizuális médiatartalmak szabályozásáról (DECIZIE Nr. 220 din 24 februarie 2011 privind Codul de reglementare a conținutului audiovizual)